

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кіровоградський державний
педагогічний університет імені Володимира Винниченка

Кафедра *образотворчого мистецтва та дизайну*

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

Байченко ІВ

« *24* » *серпня* 20*16* року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПЕРСПЕКТИВИ

Спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація

освітня програма Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація

факультет мистецький

форма навчання денна
шифр за ОП ОК12

2016 – 2017 навчальний рік

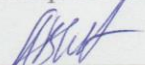
Робоча програма Основи перспективи для студентів
(назва навчальної дисципліни)
за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво.

Розробники: Бабенко Леонід Вікторович, кандидат педагогічних наук, професор
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва та дизайну Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Протокол від «24» серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

 Бабенко Л.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

© _____, 2016 рік
© _____, 2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність/напрям, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 5 кредитів ЄКТС	Галузь знань <u>02 Культура і мистецтво</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)	Спеціальність: <u>023</u> <u>Образотворче мистецтво,</u> <u>декоративне мистецтво,</u> <u>реставрація</u> (шифр і назва)	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 150		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	2-й
		Лекції	
		8 год.	8 год.
		Консультації	
		14 год.	12 год.
		Лабораторні	
		18 год.	20 год.
		Самостійна робота	
		50 год.	20 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю:	
		залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи перспективи» є побудова зображення предметів на картинній площині близьким до зорового сприйняття.

Завдання вивчення дисципліни «Основи перспективи» є формування професійної здатності майбутнього вчителя образотворчого мистецтва побудови перспективи плоских та об'ємних фігур, інтер'єрів, екстер'єрів, а також особистих та падаючих тіней на прикладах різних об'єктів тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

Інтегральна компетентність – розвиток критичного та наукового мислення студентів;

Загальні компетентності – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях та генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності – здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності образотворчого мистецтва. Здатність здійснювати творчу діяльність на базі професійних знань та навичок, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову художнього твору. Здатність інтегрувати професійні знання та навички і використовувати їх у процесі створення художнього твору. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності; використовувати професійно профільовані знання в творчій діяльності, пов'язаній з проектуванням та створенням, здійснювати пошук, аналіз та інтерпретацію інформації, необхідної для виконання завдань професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

Знання – усвідомлення теоретичних основ образотворчої грамоти для застосування комплексного художнього підходу у створенні цілісного образу. Продемонструвати сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

Уміння – вміння застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності, виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності.

Комунікація – здатний до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології; здатний до міжособистісної взаємодії, уміє толерантно вести дискусії та аргументувати власні думки.

Автономія і відповідальність – відповідально ставитися до виконуваної роботи, самостійно приймати рішення, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики. Свідомо ставитися до пізнавальної діяльності, до самонавчання та продовження професійного розвитку як умови розвитку творчої особистості та професійного зросту.

3. Тематичний план навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових частин:

Блоків/модулів 1 семестр

Модуль 1. Перспектива в образотворчому мистецтві. Перспективна побудова окремих предметів.

Модуль 2. Перспективна побудова тематичних композицій (об'єднання багатьох предметів в єдине зображення).

Модуль 3. Перспективна побудова інтер'єрів.

Блоків/модулів 2 семестр

Модуль 4. Побудова перспективи тіней (штучне освітлення).

Модуль 5. Побудова перспективи тіней (сонячне освітлення).

Модуль 6. Побудова перспективи відображень в дзеркалі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	кон.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Перспектива в образотворчому мистецтві. Перспективна побудова окремих предметів.												
Загальні відомості про перспективу як науку. Проекційний апарат та елементи картини. Зображення точки, прямої та площини в перспективі. Перспектива кутів.	2	2										
Побудова перспективи плоских та об'ємних фігур. Побудова перспективних масштабів.	2	2										
Побудова паралельних нахилених прямих. Побудова перетину площин.	2	2										
Побудова перспективи об'ємних геометричних фігур (куб, призма, конус, піраміда і т.д.).	10			2	2	6						
Побудова будинків з різних точок зору.	16			2	2	12						
Разом за Розділом 1	32	6		4	4	18						
Модуль 2. Перспективна побудова тематичних композицій (об'єднання багатьох предметів в єдине зображення).												
Побудова композиції	10			2	2	6						

пейзажу з елементами будинків, арок, аркад, східців.												
Побудова композиції міської вулиці.	10			2	2	6						
Разом за Розділом 2	20			4	4	12						
Модуль 3. Перспективна побудова інтер'єрів.												
Побудова різних композицій перспективи фронтального інтер'єру.	12			4	2	6						
Побудова різних композицій перспективи кута кімнати за двома точками сходу.	12			4	2	6						
Разом за Розділом 3	24			8	4	12						
Модуль 4. Побудова перспективи тіней (штучне освітлення).												
Побудова перспективи тіней при штучному освітленні.	2	2										
Побудова тіней в інтер'єрі кімнати при штучному освітленні.	12			2	2	8						
Разом за Розділом 4	14	2		2	2	8						
Модуль 5. Побудова перспективи тіней (сонячне освітлення).												
Побудова перспективи тіней при сонячному освітленні.	4	4										
Побудова тіней в інтер'єрі кімнати при сонячному освітленні.	10			4	2	4						
Побудова тіней в відкритому просторі (пейзаж) при сонячному освітленні.	10			4	2	4						

Разом за Розділом 5	24	4		8	4	8						
Модуль 6. Побудова перспективи відображень в дзеркалі.												
Побудова перспективи відображень в плоскому дзеркалі.	4	4										
Побудова відображень в плоскому горизонтальному дзеркалі (воді).	6			2	2	2						
Побудова відображень в прямому вертикальному дзеркалі (композиція інтер'єру або пейзажу).	6			2	2	2						
Побудова відображень в нахиленому дзеркалі (композиція інтер'єру або пейзажу).	10			4	2	4						
Побудова відображень в плоских дзеркалах, розміщених під різними кутами до картинної і предметної площини.	10			4	2	4						
Разом за Розділом 6	36	4		12	8	12						
Усього годин	150	16		38	26	70						
ІНДЗ												
ІНДЗ	-	-	-	-		-			-	-	-	
Усього годин	150	16		38	26	70						

5. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Побудова перспективи об'ємних геометричних фігур (куб, призма, конус, піраміда і т.д.).	2
2	Побудова будинків з різних точок зору.	2
3	Побудова композиції пейзажу з елементами будинків, арок, аркад, східців.	2
4	Побудова композиції міської вулиці.	2
5	Побудова різних композицій перспективи фронтального інтер'єру.	4
6	Побудова різних композицій перспективи кута кімнати за двома точками сходу.	4
7	Побудова тіней в інтер'єрі кімнати при штучному освітленні.	2
8	Побудова тіней в інтер'єрі кімнати при сонячному освітленні.	4
9	Побудова тіней в відкритому просторі (пейзаж) при сонячному освітленні.	4
10	Побудова відображень в плоскому горизонтальному дзеркалі (воді).	2
11	Побудова відображень в прямому вертикальному дзеркалі (композиція інтер'єру або пейзажу).	2
12	Побудова відображень в нахиленому дзеркалі (композиція інтер'єру або пейзажу).	4
13	Побудова відображень в плоских дзеркалах, розміщених під різними кутами до картинної і предметної площини.	4
	Разом	38

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Побудова перспективи об'ємних геометричних фігур (куб, призма, конус, піраміда і т.д.).	6
2	Побудова будинків з різних точок зору.	12
3	Побудова композиції пейзажу з елементами будинків, арок, аркад, східців.	6
4	Побудова композиції міської вулиці.	6
5	Побудова різних композицій перспективи фронтального	6

	інтер'єру.	
6	Побудова різних композицій перспективи кута кімнати за двома точками сходу.	6
7	Побудова тіней в інтер'єрі кімнати при штучному освітленні.	8
8	Побудова тіней в інтер'єрі кімнати при сонячному освітленні.	4
9	Побудова тіней в відкритому просторі (пейзаж) при сонячному освітленні.	4
10	Побудова відображень в плоскому горизонтальному дзеркалі (воді).	2
11	Побудова відображень в прямому вертикальному дзеркалі (композиція інтер'єру або пейзажу).	2
12	Побудова відображень в нахиленому дзеркалі (композиція інтер'єру або пейзажу).	4
13	Побудова відображень в плоских дзеркалах, розміщених під різними кутами до картинної і предметної площини.	4
	Разом	70

8. Індивідуальні завдання

9. Методи навчання

Лекції, лабораторні заняття, консультації, самостійна робота та образотворчі роботи.

10. Методи контролю

Поточний контроль знань здійснюється під час лабораторних занять, модульного контролю та заліку. Оцінювання якості теоретичних знань студентів та виконання ними практичної образотворчої роботи здійснюється шляхом поточного, підсумкового (семестрового) контролю за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

11. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка виконання практичної образотворчої роботи студентів.

Оцінка «**відмінно**» (**A**) ставиться, коли:

Навчальна задача виконана повністю;

Вміло використані художні засоби для виразного вирішення теми та образу;

Виявлено грамотне застосування теоретичних основ перспективного зображення у побудові образотворчої композиції;

Виявлено грамотне володіння певною технікою та культурою роботи художнім матеріалом.

Оцінка «**добре**» (**B**) ставиться, коли:

Навчальна задача виконана повністю;

Окремі сторони художнього вирішення теми та образу недостатньо виражені;

В цілому виявлено грамотне застосування теоретичних основ перспективного зображення у побудові образотворчої композиції;

В цілому впевнене володіння певною технікою та культурою роботи художнім матеріалом.

Оцінка «**добре**» (**C**) ставиться, коли:

Навчальне завдання в основному виконано;

Окремі сторони художнього вирішення теми та образу недостатньо виражені;

В цілому виявлено достатнє застосування теоретичних основ перспективного зображення у побудові образотворчої композиції;

В цілому достатнє володіння певною технікою та культурою роботи художнім матеріалом.

Оцінка «**задовільно**» (**D**) ставиться, коли:

Основна навчальна задача виконана при допомозі викладача;

Художній образ та вирішення теми маловиразні;

Виявлено недостатнє застосування теоретичних основ перспективного зображення у побудові образотворчої композиції;
Недостатні навички роботи художніми матеріалами.

Оцінка «**задовільно**» (Е) ставиться, коли:

Основна навчальна задача виконана при суттєвій допомозі викладача;
Художній образ та вирішення теми маловиразні;
Недостатнє застосування теоретичних основ перспективного зображення у побудові образотворчої композиції;
Недостатні навички роботи художніми матеріалами.

Оцінка «**не задовільно**» (Fх) ставиться, коли:

Допомога викладача не приводить до задовільного вирішення навчальної задачі;
Художній образ та вирішення теми маловиразні;
Недостатнє застосування теоретичних основ перспективного зображення у побудові образотворчої композиції;
Допомога викладача не приводить до достатньо грамотного володіння технікою роботи художніми матеріалами.

Оцінка «**не задовільно**» (F) ставиться, коли:

Основна навчальна задача не виконана;
Не застосовуються теоретичні основи перспективного зображення у побудові образотворчої композиції;
Навички володіння технікою роботи художніми матеріалами не засвоєні.

Оцінка теоретичних знань студентів.

Оцінка «**відмінно**» (А) ставиться, коли:

Дана повна, вичерпна відповідь;
В відповіді грамотно використані терміни і поняття образотворчого мистецтва;
Чітко прослідковується самостійність суджень, оцінка та вміння приводити художні приклади образотворчого мистецтва.
Мова образна та виразна.

Оцінка «**добре**» (В) ставиться, коли:

Відповідь вірна, але не повністю розкриті окремі моменти розглянутого питання;
В цілому впевнене володіння термінами і поняттями образотворчого мистецтва;
Художні приклади образотворчого мистецтва, їх аналіз та оцінка наводяться самостійно;

Мова достатньо виразна.

Оцінка «**добре**» (С) ставиться, коли:

Відповідь в цілому вірна, але не розкриті окремі моменти розглянутого питання;

Не завжди впевнене володіння термінами і поняттями образотворчого мистецтва;

Художні приклади образотворчого мистецтва, їх аналіз та оцінка наводяться за допомогою викладача;

Мова не достатньо виразна.

Оцінка «**задовільно**» (D) ставиться, коли:

У відповіді пропущені певні сторони питання, для розкриття яких необхідні допоміжні питання викладача;

Не впевнене володіння термінами і поняттями образотворчого мистецтва, недостатнє використання їх у відповіді;

Відповідь замикається на завчених прикладах, перенос знань на інші явища образотворчого мистецтва не здійснюється;

Відповідь маловиразна.

Оцінка «**задовільно**» (E) ставиться, коли:

У відповіді пропущена суттєва сторона питання, для розкриття якого необхідна допомога викладача;

Не точне розуміння сенсу та значення термінів і понять образотворчого мистецтва, недостатнє використання їх у відповіді;

Відповідь замикається на завчених прикладах, перенос знань на інші явища образотворчого мистецтва не здійснюється;

Відповідь маловиразна, мова бідна.

Оцінка «**не задовільно**» (F_x) ставиться, коли:

Розкриття теми неправильне, допоміжні питання викладача не призводять до задовільної відповіді;

Спотворене розуміння сенсу та значення термінів і понять образотворчого мистецтва, їх використання у відповіді не вірне;

Спотворюються приклади та явища образотворчого мистецтва;

Відповідь не впевнена, мова маловиразна та бідна.

Оцінка «**не задовільно**» (F) ставиться, коли:

Відсутнє розуміння питання, невміння охарактеризувати суттєві художні сторони образотворчого мистецтва;

Не розуміння сенсу та значення термінів і понять образотворчого мистецтва, їх використання у відповіді не вірне;

Спотворюються приклади та явища образотворчого мистецтва;

Відповідь не зв'язана, мова маловиразна та бідна.

12. Рекомендована література

Основна

Макарова М.Н. Перспектива: Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по худож.-граф. спец. – М.: Просвещение, 1989. –191 с.

Соловьев С.А. Перспектива: Учеб. пособие для учащихся худож.-граф. отд-ний пед. училищ. – М.: Просвещение, 1981. – 144 с.

Допоміжна

Барышников А.П. Перспектива. – М.: Искусство, 1955. – 198 с.

Непомнящий В.М., Смирнов Г.Б. Практическое применение правил перспективы в станковой картине. – М.: Просвещение, 1978. – 119 с.

Раушенбах Б.В. Системы перспективы в изобразительном искусстве. Общая теория перспективы. – М.: Наука, 1986. – 254 с.

Ратничин В.М. Перспектива. Издательское объединение – К.: Вища школа, 1997, - 136 с.

Соловьев С.А., Буланже Г.В., Шульга А.К. Черчение и перспектива. – М.: Высшая школа, 1988. –319 с.

Яблонский А.Г. Начертательная геометрия (перспектива). – М.: Просвещение, 1996. – 175 с.

Яблонский А.Г. Линейная перспектива на плоскости. – М.: Просвещение, 1966. –264 с.